

SISTEM DE TIP COADĂ CU DOUĂ SERVERE LEGATE ÎN PARALEL

Variabilă de timp : t

Variabile de stare a sistemului : (n, i_1, i_2)

nr. de clienti din sistem
clientul curent la serverul 1

clientul curent la serverul 2

Variabile contor : N_A → nr. de sosiri până la momentul de timp t

C_j → nr. de clienti serviti de serverul j , $j \in \{1, 2\}$
până la momentul de timp t

Variabile output : $A(n)$ → timpul la care sosete clientul n

$D(n)$ → timpul la care clientul n părăsește sistemul

Lista de evenimente : t_A, t_1, t_2

t_A → timpul la care va sosi următorul client

t_i → timpul la care clientul curent își încheie activitatea la serverul i , $i = \overline{1, 2}$

OBS: ① Dacă nu există client la serverul curent (i) atunci $t_i = \infty$, $i = \overline{1, 2}$

② Lista de evenimente va conține mereu cele 3 variabile: t_A, t_1, t_2 .

Schimba de simulare

Initializare

$$t = N_A = C_1 = C_2 = 0$$

$$SS = (0)$$

$$\text{Generăm } T_0 \text{ și } t_A = T_0, t_1 = t_2 = \infty$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm pe axa temporală până la momentul apariției evenimentului eveniment.

În continuare vom considera mai multe cazuri, în funcție de care element din lista de evenimente are valoarea mai mică.

CONVENȚIE: γ_i sunt v.a. cu funcția de repartitie

$$G_i, i=1,2$$

$SS = (n, i_1, i_2)$ dacă în sistem există n clienți și la serverul 1 clientul curent este i_1 , iar la serverul 2 clientul curent este i_2

ex. $SS = (1, 0, j) \rightarrow$ singurul client din sistem este clientul j , și este servit de serverul 2

$SS = (0) \rightarrow$ nu avem clienți în sistem

folosind algoritmul ①

② Cazul 1:

$$SS = (n, i_1, i_2) \text{ și } t_A = \min(t_A, t_1, t_2)$$

$$t = t_A$$

$$N_A = N_A + 1$$

Generăm T_t și $t_A = T_t$ sau intră în coada

Output: $A(N_A) = t$ de așteptare

$$\text{Dacă } SS = (0) : SS = (1, N_A, 0)$$

$$\text{Generăm } \gamma_1 \text{ și } t_1 = t + \gamma_1$$

$$\text{Dacă } SS = (1, j, 0) : SS = (2, j, N_A)$$

$$\text{Generăm } \gamma_2 \text{ și } t_2 = t + \gamma_2$$

$$\text{Dacă } SS = (1, 0, j) : SS = (2, N_A, j)$$

$$\text{Generăm } \gamma_1 \text{ și } t_1 = t + \gamma_1$$

$$\text{Dacă } n > 1 : SS = (n+1, i_1, i_2)$$

③ Cazul 2: $SS = (n, i_1, i_2)$ și $t_1 < t_A$, $t_2 \leq t_1$

$$t = t_1$$

$$C_1 = C_1 + 1$$

Output: $D(i_1) = t$

$$\text{Dacă } n = 1 : SS = (0)$$

$$t_1 = \infty$$

$$\text{Dacă } n = 2 : SS = (1, 0, i_2)$$

$$t_1 = \infty$$

Dacă $n > 2$: $m = \max(i_1, i_2)$ Generăm γ_1
 $SS = (n-1, m+1, i_2)$ și $t_1 = t + \gamma_1$

④ casul 3:

$$SS = (n, i_1, i_2) \text{ și } t_2 < t_A, t_2 < t_1$$

$$t = t_2$$

$$C_2 = C_2 + 1$$

$$\text{Output: } D(i_2) = t$$

$$\text{Dacă } n=1 : SS = (0)$$

$$t_2 = \infty$$

$$\text{Dacă } n=2 : SS = (1, i_1, 0)$$

$$t_2 = \infty$$

$$\text{Dacă } n > 2 : m = \max(i_1, i_2)$$

$$SS = (n-1, i_1, m+1)$$

$$\text{Generăm } \gamma_2 \text{ și } t_2 = t + \gamma_2$$

SISTEM DE TIP COADĂ CU DOUĂ SERVERE LEGATE ÎN SERIE

Variabila de timp: t

Variabilele de stare ale sistemului (SS): (n_1, n_2)

Variabile contor: $N_A \rightarrow$ nr. de sosiri până la momentul t

$N_D \rightarrow$ nr. de plecări până la momentul t

Variabile output: $A_1(n) \rightarrow$ momentul sosirii clientului n la serverul 1, ci în sistem

$A_2(n) \rightarrow$ momentul sosirii clientului n la serverul 2

$D(n) \rightarrow$ momentul plecării clientului n din sistem

Lista de evenimente: $t_A \rightarrow$ momentul sosirii următorului client

$t_i \rightarrow$ momentul la care clientul curent va finaliza interacțiunea cu serverul i , $i \in \{1, 2\}$

OBS: 1. Dacă nu există client la serverul i facem convenția că $t_i = \infty$, $i \in \{1, 2\}$

2. Lista de evenimente va contine mereu cele 3 variabile: t_1, t_2 și t_A .

n_1 reprezintă nr. de clienți de la serverul 1 (cei din coadă și cel care este servit)

n_2 reprezintă nr. de clienți de la serverul 2.

Schimba de simulare

Algoritm de generare pt. T_A

① Initializare

$$t = N_A = N_D = 0$$

$$SS = (0, 0)$$

Generăm T_0 și atribuim $t_A = T_0$

$$t_1 = t_2 = \infty$$

1. $t = 1$
2. Generăm U_1, U_2
3. $t = t - \frac{1}{\lambda} \cdot \log U_1$
4. Dacă $U \leq \frac{\lambda(t)}{\lambda(t)}$ $T_A = t$, STOP
5. Mergi la 2.

$$s=t$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm pe axa temporală până la următorul eveniment.

În continuare vom considera mai multe cazuri, în funcție de care element din lista de evenimente are valoarea mai mică.

CONVENTIE: γ_i sunt v.a. cu funcția de repartitie G_i , $i = \overline{1, 2}$.

$$SS = (n_1, n_2) \rightarrow$$
 starea sistemului

$$EL = t_A, t_1, t_2 \rightarrow$$
 lista de evenimente

②

Cazul 1 :

$$t_A = \min(t_A, t_1, t_2)$$

✓ se poate verifica
soseste un client nou și serverul 1 este liber
(altfel trebuie pus în coada de așteptare)

$$t = t_A$$

$$N_A = N_A + 1$$

$$n_1 = n_1 + 1$$

Generăm T_t și apoi $t_A = T_t$

Dacă $n_1 = 1$ atunci generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Output: $A_1(N_A) = t$. Clientul care tocmai a venit va fi servit

③

Cazul 2 :

$$t_1 < t_A, t_2 < t_1$$

imediat de

$t = t_1$ ✓ serverul 1 se eliberează înainte de
 $n_1 = n_1 - 1, n_2 = n_2 + 1$ sosirea unui client nou

Dacă $n_1 = 0$ $t_1 = \infty$

Altfel, generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Dacă $n_2 = 1$, generăm γ_2 și $t_2 = t + \gamma_2$

Output: $A_2(N_A - n_1) = t$

④

Cazul 3 :

$$t_2 < t_A, t_2 < t_1$$

✓ serverul 2 se eliberează înainte

de a veni un client nou și înainte
de finalizarea activității la serverul 1

Dacă $n_2 = 0$ $t_2 = \infty$

Dacă $n_2 = 1$ generăm γ_2 și $t_2 = t + \gamma_2$

Output: $A_2(N_A - n_1) = t$ $D(N_D) = t$.

Algoritm pentru generarea T_s

În toate modelele cu coadă de așteptare vom presupune că sosirea clienților se face conform unui proces Poisson neomogen cu funcția de intensitate $\lambda(t)$ mărginită, $t > 0$.

Fie λ o constantă a.t. $\lambda(t) \leq \lambda \quad \forall t > 0$.

$T_s \rightarrow$ momentul primei sosiri după momentul s .

Generarea lui T_s

- ① $t = s$ (ne plasăm în timp la momentul s)
- ② Generăm U_1, U_2
- ③ $t = t - \frac{1}{\lambda} \cdot \log U_1$ (actualizăm timpul curent)
- ④ Dacă $U_2 \leq \frac{\lambda(t)}{\lambda}$ atunci $T_s = t$ și STOP.
- ⑤ Mergi la ②.

UN MODEL DE ASIGURARE DE RISC

Variabila de timp : t
 Variabile de stare a sistemului : (n, a)

nr. de clienti
capitalul curent al firmei

(SS)

- Evenimente :
- 1) Aparitia unui client nou $P = \frac{\vartheta}{\vartheta + n\mu + n\lambda}$
  - 2) Pierderea unui client $P = \frac{n\mu}{\vartheta + n\mu + n\lambda}$
  - 3) Înregistrarea unei cereri de despăgubire $P = \frac{n\lambda}{\vartheta + n\mu + n\lambda}$

Lista de evenimente : t_E → momentul de timp la care va apărea următorul eveniment (E)

[OBS] : Lista de evenimente conține doar valorile ce reprezintă t_E !

Comentariu : Dacă (n, a) reprezintă starea sistemului la momentul t , cum minimul unor v.a. independente repartizate exponential este tot o v.a. repartizată exponential, atunci rezultă că momentul de timp la care se produce următorul eveniment va fi egal cu $\underline{t+X}$, unde $X \sim \text{Exp}(\vartheta + n\mu + n\lambda)$

[Obs] : În dreptul celor 3 fizuri de evenimente am notat probabilitățile cu care se produc respectivele evenimente!

Variabila output: $I = \begin{cases} 1, & \text{dacă firma are capital pozitiv în intervalul } [0, t] \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$

Schemă de simulare

Initializare

$$t = 0$$

$$\alpha = \alpha_0$$

$$n = n_0$$

$$\text{Generăm } X \text{ și } t_E = X$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm de-a lungul axei temporale pînă la apariția următorului eveniment, verificând în prealabil dacă acesta are loc înaintea momentului T.

$$\text{Cazul 1 : } t_E > T$$

I = 1 și STOP
(firma nu se ruinează)

$$\text{Cazul 2 : } t_E \leq T$$

$$\alpha = \alpha + n \cdot c(t_E - t)$$

$$t = t_E$$

- continuare ③ -

avem 3 tipuri de evenimente

Generăm γ :

Dacă $\gamma = 1$

$$n = n + 1$$

Dacă $\gamma = 2$

$$n = n - 1$$

Dacă $\gamma = 3 :$

Generăm Y

Dacă $Y > a \quad I = 0 \text{ STOP}$

Altfel $a = a - Y$

$$\text{Generăm } X \text{ și } t_E = t + X$$

Obs. Actualizarea sistemului se reia pînă la finalul intervalului de timp pentru care vrem să facem simularea

Comentariu: După determinarea momentului la care are loc următorul eveniment generăm o valoare aleatorie (γ) pentru a vedea tipul de eveniment ce va avea loc.

$$\gamma : \left(\begin{array}{ccc} 1 & 2 & 3 \\ \frac{\gamma}{\gamma + n\mu + n\lambda} & \frac{n\mu}{\gamma + n\mu + n\lambda} & \frac{n\lambda}{\gamma + n\mu + n\lambda} \end{array} \right)$$

$\gamma \rightarrow$ v.a. cu funcția de repartitie F ce reprezintă valoarea despăgubirii solicitate.

UN MODEL DE INVENTAR

Variabila de timp: t

Variabilele de stare a sistemului: (x, y) ^(SS)

Variabilele contor: $C \rightarrow$ totalul costurilor cu comenziile până la momentul t

$H \rightarrow$ totalul costurilor cu păstrarea produsului în inventar până la t

$R \rightarrow$ veniturile totale până la momentul t

Lista de evenimente: $t_0 \rightarrow$ momentul la care apare un client nou

$t_1 \rightarrow$ momentul la care o comandă va fi livrată

CONVENTIE: Dacă nu există nicio comandă curentă $t_1 = \infty$.

→ cantitatea din stoc pentru care nu există comandă
→ cantitatea
→ ~~cantitatea~~ din stoc
pentru care există o comandă

Schemă de simulare

Initializare

$$t = 0$$

$$SS = (x, y)$$

Generăm t_0 .

Cazul 1: $t_0 < t_1$ → se poate cumpăra

$H = H + (t_0 - t) \cdot x \cdot h$ → deoarece între t și t_0 avem un cost de $(t_0 - t) \cdot h$ pentru fiecare din cele x unități în inventar

Generăm $D \rightarrow$ v.a. ce reprezintă cererea clientului apărut la momentul t_0 (are f. de rep. G)

$w = \mu_{w|D}(D, x)$ → parte din comandă ce poate fi suorată

$$x = X - w$$

Dacă $x < 1$, și $y = 0$ atunci $y = S - x$

$$t_1 = t + L$$

Generăm U și $t_0 = t - \frac{1}{\lambda} \cdot \log(U)$

Cazul 2: $t_1 \leq t_0$ → comanda curentă a fost suorată

$$H = H + (t_1 - t) \cdot x \cdot h$$

$$t = t_1$$

$$C = C + x \cdot y$$

$$X = X + y$$

$$y = 0, t_1 = \infty$$

Comentarii:

Puteți să să căutați prezentă schema de simulare până la apariția primului eveniment după momentul T , unde este prestatabilitate.

Cantitatea $\frac{R - C - H}{T}$ poate fi folosită ca estimare a profitului per unitate de timp

Obs. Rulează simularea pentru diferite valori pentru s și respective S poate ajuta în alegerea "politicii" de inventar.